

לך אל נבולה, עצל

על קופים ואנשים (גת, תל-אביב, הולנד) — סרט תיעודי זה, של ברט האנסטרה, הוא תוצאה של ארבע וחצי שנות מחקר, מאות אלפי קילומטרים של מסעות, וחודשים ארוכים של עריכה. כוונתו של הסרט להוכיח, כי האדם אינו שונה, בסופו של דבר, משאר היצור רים השוכנים לצדו על האדמה, ואם רצונו להמשיך ולהתייחס קיים עליה, עליו ללמוד כיצד להסתגל לסביבה, טוב יותר מבעבר.

האנסטרה יצא מהנחות שהן כיום שגורות מאז פין חוקי רי מדעי הטבע ואנתרופולוגים רבים, כמו קונרד לורנץ (חתן פרס נובל בשנת 1973), והסרט כולו הוא אוסף של עובדות, מכל שיטחי החי, מכל פינות כדור הארץ, המזכירות לאדם שהעץ שממנו ירד אינו רחוק כל-כך, והדרך למטה, מן הענפים, לא היוותה התקדמות בכל השטחים. כך, למשל, מצוין האנסטרה את העובדה שחיות אינן הורגות אלא כשתוקפים אותן או כשהן רעבות — להבדיל מבני-האדם. אומנם, קורה לעיתים שגודש החומר שנמצא בידינו, מסיט אותו מן הנושא העיקרי, ולפרקים נראה הסרט כצילום מסעות, רשימה של קוריוזים מעולם החי והצומח, שאינה קשורה תמיד לנושא העיקרי.

זאת, ועוד. בויזמן שהחלק הראשון של הסרט מנסה ליצור את ההקבלה של אדם-חיה, עם כל המשתמע ממנה,

קופים מול אנשים — הנעץ לא רחוק!

צריך החלק השני להטיף ליותר הסתגלות לטבע. אלא שבי סרט, אין הדבר השני נובע מן הראשון כמובר-מאליני. אבל בסופו של דבר, האוסף העצום של מידע המועבר על הבד, המראות הבלתי-רגילים הרבים שצורפו זה לזה (כמו, למשל, חיי-המין של השימפנזים), הופך את הסרט חווייה, בעיקר לחובבי חיות.

האנקור הכוזב

אדית פיאף (גורדון, תל-אביב, צרפת) — זוהי ביוגרפיה קול-נועית בנוסח הוליווד לפני שלושים שנה: הרבה מאד עובדות מוצגות בזו אחר זו לפני הצופה, כולן על פני השטח וכולן ברוח המלודרמה. הסך-הכל אינו בהכרח תיאור מדויק של נושא הביוגרפיה, אבל די כדי לשמור על התעניינותו של הצופה למשך שעה ומחצה, ולרגעים אפילו לעורר את הזדהותו הכנה עם צורתו של הגיבור.

לאדית פיאף לא חסרו צרות. פיאף, בתו של לוליין-מדרכות, גדלה בעצמה על המדרכות, מצאה שם את פרני סתה הראשונה, ככרוז של אביה, אחר-כך, האנקור הקטן והמצומק, השר מן הקרביים, ובין אהבה לאהבה, מיטה למיטה וביב-שופכין אחד למשנהו הצליחה, בכוח כישרונה בלבד, להגיע אל פיסגת ההצלחה.

עד כמה נאמן הסרט למציאות, קשה לדעת, מאחר שגם סיפורה של סימון ברטו (אחותה החורגת של אדית), שעליו מבוסס הסרט, עורר ויכוחים וסערות בשעת פירסומו בצרפת. הוא מדלג על כמה פרטים לא-סימפטיים בחייה, ומדבר, למשל, על שיכרות אך לא על סמים. על התפתחות פסיכולוגית קשה לדבר, זה נראה יותר כפרקים נבחרים מאשר כסיפור מגובש, ואשר לתיאום בין תנועות שיפתי השחקנית לקול-השירה שעל פס-הקול, הוא קיים רק לפר-

ברייזיט אריאל: ממיטה למיתה

קים, אולי משום שברייזיט אריאל, המשקיעה הרבה מאמץ בגילום התפקוד הראשי, אינה זמרת, ומתקשה בחיקוי תנועות הזרות לה. אולם חובבי המלודרמות, וחסידיו פיאף (שחלק משי-ריה המוקדמים כלול כאן, בקולה-שלה וחלק, בביצוע מחור-דש של זמרת בשם בטי מארס), לא יצטערו על ביקור בסרט.

תדרוך

תל-אביב

*** תמונות מחיי נישואין (צפון, שוודיה) — אינגמר ברגמן מפרק נישואין מודרניים למרכיביהם הזעירים ביותר, בסרט מבויים ומשווק באמנות בלתי-רגילה. עם ליב אולמן וארלנד יוסף-סון.

*** מותרת ראשית (אלבני, ארצות-הברית) — סאטירה על עיתונות ו-עיתונאים, מבוימת בארסיות ושגינות על ידי בילי ויילדר, עם ג'ק למון וואלטר מתאו בתפקידים הראשיים.

ירושלים

*** מיסטריו האורגניזם (סמדר, יוגוסלאוויה) — הבמאי דו'אן מאקאביב מביע בתמונות חיות את אכזבתו מקומוני-זם וקאפיטליזם גמי'חד, הרומסים שגיהם את האדם כפרט ואת הדפיו הטבעיים. תר-גיל קולנועי בלתי-שיגרת, תערובת של תעודה, סרט עלילתי, מסה פילוסופית ו-מחקר פסיכולוגי.

חיפה

*** זהו בידור (ארמון, ארצות-הברית) — מיבהר קטעים מתוך סרטים מוסיקליים מפורסמים, לא רק מזכירים את וכבי העבר, אלא מוכיחים שבמה שנוגע דמיון, ולתנופה בביטויים חזותיים, יש דיין מה ללמוד מן העבר.

המורגל הכואב

זרע התמרין (סטודיו, תל-אביב, אנגליה) — בעולם הצני והמתוח-כס, נראה סיפור-רגול רומנטי זה כאנאכרוניזם תמים במקצת. קשה היום להאמין, שפקיד גבוה בביון הרוסי מחור אחר פקידה-זוטרה במישרד-החוץ הבריטי, רק בגלל צבע השקיעה באיי הבארבאדוס, שם מבי-לים שניהם את חופשתם. לעומת זאת, ברור לגמרי מדוע היחסים בין השניים מעוררים חשדות בשני צידי מסך הברזל, זל, מה עוד שהם נמשכים גם לאחר סיום החופשה ולמרות המעקב הקבוע המתקיים אחר שניהם.

בעלי נשמות רומנטיות יטענו כאן, שבכוחה של האהבה לנצח היגיון, מוסכמות וגבולות. אם כן, סרט זה מכוון בראש וראשונה אליהם. בלייק אדוארדס, שכתב וביים אותו, הציב מצד אחד את היחסים בין השניים כהתגלמות הרגש הטהור, המצליח להתגבר על כל הספיקות הפנימיים המקני-נים בכל אחד מבני הזוג, ומצד שני, עולם מושחת, מסובך במזימות בינלאומיות, עולם של מרגלים.

שני מרכיבי הסרט, הרומנטיקה והריגול, נוטים אומנם לא-פעם להפריע זה לזה, והעיומות ביניהם יכול לעורר רושם של נושא סוחט-דמעות. אולם, כאן נכנסת לתמונה מיקצור-עיותו העילאית של אדוארדס, אשר לא זו בלבד שיועד תמיד להניח את מצלמתו במקום הנכון, ולפתח סצינות כך שנדמה כאילו צמחו מאליהן, למרות שהן מבוימות בקפידה רבה,

אנדריוו ושריף — המיקצוע והמיקצוענים

אלא שהוא גם מיטיב לשמור על תוספת פילפל ומלח גם ברגעים המתוקים ביותר. לשם כך איזן, כניראה, את מתי-קותם של ג'ולי אנדריוו (שהיא אשתו בחיים) ועומר שריף, עם ניסיונם של ותיקים כמו אנתוני קווייל, אוסקר הומולקה וסילביה סימס. התוצאה הסופית היא תבשיל נעים-ליחיד.